

Asia: VN/35359/2022

Lausuntopyyntö: Kasvutyöryhmä

Lausunnonantajan lausunto

Millä konkreettisilla toimenpiteillä voitaisiin vauhdittaa talouskasvua kestäväällä ja julkista taloutta vahvistavalla tavalla? Esitelkää kolme vaikuttavinta toimenpidettä.

1) Suunnataan TKI-lisärahoituksesta (vähintään 150 milj./vuosi) Business Finlandin kautta kansallisesti kilpailtavaksi. Käynnistetään data- ja vihreätalouden kaikkia toimialoja koskeva kasvuohjelma. Jatketaan ja monipuolistetaan hyviä instrumentteja (mm. veturirahoitus).

2) Varmistetaan työhön johtava maahanmuutto tasolle 50.000 muuttajaa / vuosi. Tavoitellaan, että vuosittaisista muuttajista 15.000 on opiskelijoita (heistä ¼ jää työmarkkinoille Suomeen) ja 40.000 työllistyy suoraan. Varmistetaan, että Suomen edustustoilla muilla toimijoilla on riittävät edellytykset vahvistaa positiivista maakuva, Suomen työmahdollisuuksien ja vetovoimatekijöiden markkinointia sekä tiedonvälitystä suomalaisille työnantajille rekrytointimahdollisuuksista ulkomailla. Oleskeluluvan hakua varten otetaan käyttöön sähköinen tunnistautumismahdollisuus sekä ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline nopeuttamaan maahantuloon liittyvää viranomais- ja pankkiasiointia myös etänä. Näille oleskelulupahakemuksille asetetaan yhden kuukauden enimmäiskäsittelyaika, ja jos määräaika ylittyy, katsotaan lupa myönnettyksi.

3) Vihreän kasvun investoinnit käyntiin. Lupakäsittelyyn yksi digitaalinen asiointikanava, yksi hakemus ja yksi valitusmahdollisuus sekä 8 kk maksimikesto aika. Rajataan viranomaisten keskinäisiä valitusoikeuksia ja laajennetaan ilmoitusmenettelyn soveltamisalaa.

Mahdollisuuksien mukaan kuvatkää arvio toimenpiteiden vaikutuksista talouskasvuun ja julkiseen talouteen sekä näiden arvioiden taustalla olevat (tutkimus)lähteet.

1) Tutkimus (T), kehittämis- (K) ja innovaatiotoiminta (I) lisää tutkitusti yritysten tuottavuutta. Oikein toteutettuna yrityksille suunnattu ja kilpailutettu TKI-rahoitus vivuttaa yksityistä TKI rahaa suhteessa 1 julkinen euro: 2 yksityistä lisäeuroa. Veturirahoituksessa vipuvaikutus on suurempi (1:5) (liitteet koottuna parlamentaarisen TKI-ryhmän 1.3.2023 julkaistavassa raportissa). Suomi ja vihreä kasvu tarvitsee monipuolisemman joukon TKI-intensiivisiä yrityksiä (OECD (2022), OECD Economic Surveys: Finland 2022, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/516252a7-en>). Data- ja vihreän talouden kasvuohjelmat on suunnattava kaikille toimialoille. Silloin innovatiivisten ja tuottavuuttaan

parantavien yritysten joukko kasvaa, tuottavuus kasvaa kotimarkkinayrityksissä ja myös vienti lisääntyy.

2) Yritysten kasvu vaatii osaavaa työvoimaa välittömästi

(<https://ek.fi/tavoitteemme/talouspolitiikka/suhdannetiedustelut/>). Kasvu tuottaa liikevaihtoa ja verotuloja. Työvoimapula on suuri ja TEM:n arvion mukaan pula työvoimasta estää uusien työpaikkojen syntymistä (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164428>). Pienevät ikäluokat vapauttavat korkeakoulujen kapasiteettia opettaa muitakin kuin kantasuomalaisia. Vaikutus työvoimaan tulee pidemmällä aikajänteellä. EU-maiden ulkopuolelta saapuvat opiskelijat maksavat lukukausimaksuja ja tuovat korkeakouluille yksityistä tulovirtaa. VM:n arvion mukaan nettomaahanmuuton pysyvä kasvu 7500 hengellä (nykyisellä työllisyysasteella) kaventaisi kestävyysvajetta 0,3 % BKT:stä eli 800-900 M€ (ks. sivu 97 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164334/VM_2022_58.pdf?sequence=7&isAllowed=y). ETLA:n selvityksen mukaan (<https://www.etla.fi/wp-content/uploads/ETLA-Raportit-Reports-132.pdf>) 44 000 hengen nettomaahanmuutto kaventaisi kestävyysvajetta oletuksista riippuen 2-3 % BKT:stä eli peräti 5-8 mrd. euroa.

3) EK:n selvityksen mukaan vihreän kasvun investointeja on suunnitteilla ainakin 10 mrd. euron verran. Ne liittyvät vetyyn, akkuteknologioihin, aurinko- ja tuulivoimaan, biokaasuun, tekstiilikuituihin ja lisäksi hukkalämmön talteenottoon sekä laajemmin kiertotalouden edistämiseen. Investoinneilla on suuri työllisyysvaikutus suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. Käynnistyttyään laitokset työllistävät pysyvästi sekä korkeasti että ammatillisesti koulutettuja.

Heikinheimo Arja
Elinkeinoelämän keskusliitto EK